

Beleidsvisie SWW 2017 - 2018

Aanleiding

De ontwikkelingen in het sociale domein gaan snel en dit vraagt van de SWW dat voortdurend wordt gekeken of het beleid nog voldoende actueel is. Met deze beleidsvisie willen wij aansluiten bij actuele ontwikkelingen en willen we verder richting geven aan de inzet van de SWW in het sociale domein.

Deze beleidsvisie kan niet los gezien worden van het omvangrijke veranderingstraject dat in gang is gezet met ondersteuning vanuit In voor Zorg. Eind 2014 heeft de SWW zich bij het projectbureau van In voor Zorg aangemeld voor een individueel begeleidingstraject. Na een organisatiescan is een plan opgesteld waarbij de kern van de verandering is dat wij nog meer de regie bij de burger willen leggen en hier onze organisatie en de samenwerking met andere organisaties op aan willen passen. Regie bij de burger betekent ook een andere rol van de SWW professionals. De veranderende rol van de professional heeft ook gevolgen voor de verhouding tussen professional en leidinggevende, en voor de rol en betekenis van het team waarbinnen de professional functioneert. Op dit moment zit SWW midden in dit veranderingstraject.

Met opzet wordt deze beleidsvisie dan nog niet geoperationaliseerd in de vorm van concrete resultaten welke na twee jaar behaald moeten worden. Het operationaliseren van deze beleidsvisie in de vorm van concrete resultaten is een proces dat samen met de medewerkers en de teams gaat gebeuren, zodat ook de medewerkers en de teams 'eigenaar' worden van de gewenste resultaten.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Zoals hiervoor gezegd gaan de ontwikkelingen in het sociale domein snel en dit heeft grote invloed op de organisatie van de SWW. De belangrijkste impuls voor de verandering zijn de decentralisaties waarbij meer taken en verantwoordelijkheden bij de gemeentes komen te liggen. Tegelijkertijd worden de budgetten kleiner en wordt er gevraagd meer te investeren in preventie. Deze preventie gaat gepaard met een grote nadruk op de zelfwerkzaamheid van bewoners en versterking van de eigen kracht en eigenaarschap bij de burger.

Bij het zoeken naar adequate oplossingen voor de vraagstukken in het sociale domein komt er een grotere focus te liggen op collectieve oplossingen. Dit sluit aan bij de wens om meer te focussen op preventie en burgers verantwoordelijk te maken voor hun eigen oplossingen.

Missie en visie SWW

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de missie en visie van de SWW. Hierbij gaat het om vragen als: waartoe bestaan we, wat zijn onze kernwaarden, waar gaan wij heen en welke kernkwaliteiten gaan wij hiervoor inzetten.

Waartoe bestaan we?

SWW staat voor een toekomstbeeld waarin inwoners meedoen en regie hebben op het eigen leven. Talenten en problemen worden gezien en met het versterken van eigen mogelijkheden ingezet of opgelost. Dat doen we door aanwezig te zijn in wijken, buurten en dorpen, in verbondenheid met anderen en elkaar.

Onze kernwaarden:

- Maatschappelijk verbonden
- Betrouwbaar
- Creatief
- Samenwerkingsgericht

Waar gaan we heen?

De ontwikkeling van inwoners en samenleving staan voor ons centraal. Wij zijn betrokken bij maatschappelijke vraagstukken en zijn in dialoog met inwoners en partners vanuit de overtuiging dat mensen zelf kunnen en willen bepalen hoe ze hun leven vorm willen geven en wat daarin belangrijk is.

Kernkwaliteiten die we hiervoor inzetten:

- Kennis van de sociale samenleving
- Verbindingen leggen
- Zichtbaar en benaderbaar zijn
- Met hart voor mensen

Voor de SWW zijn de leidende principes in de dienstverlening gebaseerd op het streven naar regie bij de inwoner die autonoom en competent is in verbondenheid met de samenleving. Er is sprake van een tweetal dimensies. De ene dimensie gaat over de focus op de individuele burger of het collectief (de wijk, het dorp, de gemeente). De andere dimensie gaat over de zienswijze. Kijkt de sociaal werker naar hulpvragen en problemen of onderzoekt hij/zij de mogelijkheden en talenten? Binnen de SWW maken we de keuze om op alle dimensies in te zetten met als gezamenlijk streven dat burgers zich autonoom, verbonden en competent voelen. Daarbij wil de SWW samen met burgers streven naar eigen kracht.

Beleidsvisie

In de beleidsvisie van de SWW staan vier P's centraal. Dit zijn de vier P's van:

Perspectief

Preventie

Participatie

Present

Deze vier P's worden hieronder verder toegelicht en ingekleurd. In het lijstje van de vier P's staat perspectief bovenaan. Dit is niet zonder reden. Voor de SWW is perspectief het overkoepelende begrip; de paraplu waaronder de drie andere P's vallen. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Perspectief

Het motto van de SWW is al sinds jaar en dag 'Samen werken aan Welzijn'. Met dit motto willen we tot uitdrukking brengen dat het bevorderen van het welzijn van inwoners in Hoogeveen niet kan zonder de inwoners zelf. Van inwoners wordt bij het bevorderen van hun welzijn misschien wel de grootste taak en rol verwacht. Met opzet wordt gesproken over 'de inwoners van Hoogeveen' omdat wij van mening zijn dat alle inwoners, van jong tot oud, van arm tot rijk, tot onze doelgroep behoren en bij de SWW aan kunnen kloppen voor hulp of ondersteuning. De nuancering die wij tegelijkertijd aan willen brengen, is dat wij ons echter vooral willen richten op de meest kwetsbare burger. Het gaat hier dan om inwoners van de gemeente Hoogeveen die 'op achterstand staan' of 'op achterstand dreigen te geraken'. Bij het bepalen van wie kwetsbaar is, gaat het in essentie niet om de lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking zelf, maar om de mate waarin hij of zij in staat is om op eigen kracht

zich in te zetten en te verbinden en daardoor hulpbronnen en ondersteunende sociale netwerken kan mobiliseren om zichzelf staande te houden.

Een belangrijk deel van de bevolking ervaart dagelijks grote of kleine problemen. Voor veel van deze problemen zien ze vaak geen oplossing of uitweg. De gevoelens van onmacht maken dat er een grote mate van lethargie ontstaat en dat deze groep inwoners inactief wordt.

Voor de medewerkers van de SWW is het welhaast de grootste opgave om er voor te zorgen dat deze burgers weer perspectief zien; een perspectief op een beter leven; een leven met minder grote problemen en met minder stress. Het bieden van perspectief draagt er in belangrijk mate toe bij dat burgers weer actief worden om hun vragen en problemen aan te pakken. Het versterken van de eigen kracht staat hierbij centraal, zodat mensen weer zelf regie over hun leven kunnen hebben of weer kunnen nemen.

Preventie

Een belangrijke en essentiële functie van het welzijnswerk is preventie. Bij preventie gaat het er om te voorkomen dat problemen ontstaan en/of groter worden. Een kenmerk van preventie is dat het over het algemeen weinig kost, maar vaak leidt tot enorme besparingen. In het sociale domein zijn hiervan voorbeelden te over.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen verschillende vormen van preventie; individuele preventie (gericht op het individu) en collectieve preventie (gericht op groepen) en daarnaast tussen primaire (voorkomen dat iets gebeurt) -, secundaire (als er iets gebeurt zo snel mogelijk ingrijpen om te voorkomen dat het erger wordt) - en tertiaire (voorkomen dat het nog een keer gebeurt) preventie.

De SWW is in alle vormen van preventie actief. Sommige vormen van preventie lopen in elkaar over, maar de focus ten aanzien van 'preventie' ligt met name op de doelgroep kwetsbare burgers.

Participatie

Het welzijnswerk in Nederland, en daarmee ook de SWW, kent al decennia lang activiteiten die er op gericht zijn om zoveel mogelijk burgers 'mee te laten doen'.

Veel burgers staan aan de kant, dat wil zeggen dat ze maar op bescheiden wijze deel (kunnen) nemen aan de samenleving. Dit omdat ze vastgelopen zijn, vaak op meerdere terreinen gelijk. Het gaat hierbij dan niet alleen om langdurig werklozen, maar ook om mensen met financiële problemen, burgers met grote gezondheidsklachten, burgers welke in een sociaal isolement verkeren, etc.

De rol van de SWW is om er voor deze burgers te zijn en samen met deze burgers te zoeken naar mogelijkheden om weer mee te kunnen doen. Dit kunnen individuele oplossingen zijn, maar ook collectieve. Nadrukkelijk gaat het om 'samen doen'. De burger(s) is (zijn) zelf verantwoordelijk voor de gekozen oplossingen. Het welzijnswerk helpt bij het bedenken van oplossingen en het keuzeproces, maar de burger moet zelf eigenaar zijn van de oplossing.

Presentie

Het begrip 'present' verwijst in zekere zin naar de 'presentiebenadering' welke door Andries Baart is ontwikkeld. De theorie van de presentiebenadering is gebaseerd op de wijze waarop pastoraal werkers in het verleden opereerden in buurten met armoede en sociale achterstanden. Met aandacht en toewijding waren zij aanwezig en sloten ze aan bij de leefwereld en levensloop van mensen.

Voor het werk van de SWW heeft de presentiebenadering betekenis voor een grote groep burgers. Het betreft een groep burgers die maatschappelijk en sociaal aan de zijkant staan en zich sociaal vaak overbodig voelen. Voor deze groep cliënten dienen wij 'present' te zijn. Dit hoeft niet altijd een professional te zijn. Deze rol kan soms vervuld worden door een goed opgeleide vrijwilliger. Essentieel is dat we in een aantal cliëntsituaties bereid zijn langdurig betrokken te zijn bij het leven van cliënten.

Beleidsprioriteiten

Onderstaand worden een drietal beleidsprioriteiten benoemd voor de periode 2017/2018. Deze beleidsprioriteiten worden samen met de SWW teams verder geconcretiseerd en uitgewerkt met meetbare doelen per team voor de periode 2017 – 2018.

1. Verbeteren opgroei-klimaat van kinderen¹

De tweejaarlijkse publicatie 'Kinderen in Tel' meet de leefsituatie van kinderen in heel Nederland. Uit deze meting blijkt telkens dat er nog veel schort aan het opgroei-klimaat voor kinderen in Hogeveen.

In de werkpraktijk van de SWW zien we dat de problematiek veelal van generatie op generatie overgaat. Dit gaat dan om problemen zoals werkloosheid, schulden, alcoholgebruik, huiselijk geweld. Niet alleen gaan de problemen over van generatie op generatie, maar de problemen zorgen ook voor veel stress in de gezinnen en deze stress is funest voor het goed op laten groeien van kinderen.

Vanuit onze maatschappelijke opdracht levert de SWW al vele jaren een bijdrage aan het verbeteren van het opgroei-klimaat. Ons voornemen is echter om dit verder te versterken alsmede het aanbrengen van een grotere focus. Dit voornemen loopt gelijk op met de ambitie van de gemeente Hogeveen op dit terrein, zoals ze dat vorm geeft in het programma Jong Hogeveen.

Op het gebied van opgroeien van kinderen heeft de SWW al veel in huis; VVE&O, schoolmaatschappelijk werk, jongerenwerk, ondersteuning van jonge mantelzorgers, maatjesprojecten, etc. Maar ook het opbouwwerk heeft een belangrijke functie bij het verbeteren van het opgroei-klimaat van kinderen, bijvoorbeeld door het versterken van de sociale samenhang in buurten en ook het algemeen maatschappelijk werk, want volwassenenproblematiek is vaak ook kindproblematiek.

Het versterken en aanbrengen van focus vraagt een integrale aanpak en nauwe samenwerking en afstemming van de activiteiten in de gebiedsteams van de SWW en met andere partijen.

Naast focus en een integrale aanpak zal de komende jaren budget uit de algemene projectreserve vrij gemaakt worden om extra te kunnen investeren.

2. Preventieve aanpak financiële problemen, schulden en armoede

Veel van onze cliënten kampen met financiële problemen. Vaak zijn er schulden en is er sprake van langdurige armoede. Deze financiële problemen zijn van grote invloed op het functioneren van mensen. Het heeft niet alleen invloed op het persoonlijk functioneren, onder andere vanwege de voortdurende stress, maar het heeft ook grote invloed op andere levensterreinen. Mensen met schulden en/of financiële problemen gaan slechter functioneren op het werk, hebben problemen bij het onderhouden van een goed sociaal netwerk en hun gezondheid lijdt er onder. Schulden en financiële problemen hebben in gezinnen ook grote invloed op kinderen, waardoor deze kinderen op hun beurt ook niet de

¹ Waar gesproken wordt over kinderen bedoelen we de doelgroep van 0 – 21 jaar en zou dus eigenlijk gelezen moeten worden kinderen en jongeren.

goede vaardigheden ontwikkelen om ervoor te zorgen dat ze later zelf niet in de financiële problemen terecht komen.

De SWW realiseert zich hierbij goed dat zij niet in staat is armoede op te lossen en dit ziet zij ook niet als opdracht. De SWW ziet het wel als haar opdracht om te helpen de gevolgen van (langdurige) armoede zoveel mogelijk te compenseren en oplossingen te zoeken voor het vraagstuk hoe je met weinig inkomen toch een goed leven kunt leiden.

De ervaring leert dat financiële problemen snel groter en onoplosbaar kunnen worden. Het is dan ook van belang dat er vanuit de SWW veel aandacht is voor vroegsignalering.

Daarnaast gaat het om adequate en effectieve begeleiding en ondersteuning van de mensen met financiële problemen en schulden en waar nodig en mogelijk verwijzing. Dit laatste betekent investeren in de samenwerking met andere partijen zoals de gemeente en dan specifiek met de afdeling van de sociale dienst, de woningcorporaties, de Gemeentelijke Kredietbank en de verschillende vrijwilligersorganisaties die actief zijn op dit terrein.

3. Versterken informele zorg

De SWW heeft inmiddels een sterke positie op het terrein van de informele zorg. Er is onder de vlag van informele zorg een groot aantal verschillende activiteiten ontwikkeld. Deze ontwikkeling is nog lang niet ten einde. Als gevolg van de decentralisaties en de transformatie van het sociale domein zal er de komende jaren nog fors geïnvesteerd moeten worden. Dit vraagt om een sterke visie over de rol en positie van de welzijnsorganisatie op het terrein van informele zorg. Deze zal in de 2^e helft van 2016 ontwikkeld worden.

Hierbij gaan wij ervan uit dat de investeringen de komende periode vooral zullen bestaan uit het beter inbedden van de informele zorg in buurten, wijken en dorpen; dicht bij de mensen en herkenbaar voor de mensen uit de buurt. De inbedding van de verschillende activiteiten binnen de verschillende wijken en dorpen richt zich niet alleen op de zorgvragers en de professionele organisaties, maar ook op de buurten en dorpen zelf.

Als gevolg van de transformatie van het sociale domein zullen er op het terrein van de informele zorg nieuwe vragen aan de SWW gesteld worden; vragen waar nieuwe oplossingen voor bedacht moeten worden. Er zullen dus nieuwe activiteiten ontwikkeld moeten worden, waarbij wat ons betreft de doelgroep (ouderen, mantelzorgers, mensen met een psychiatrische stoornis, etc.) niet leidend is, maar de functie waarin de activiteiten voorziet. Bestaande activiteiten kunnen dan ook ingezet worden voor nieuwe doelgroepen.